

Ocenianie przedmiotowe z geografii

w Szkole Podstawowej nr 3 im. Bronisława Malinowskiego w Działdowie

Przedmiotowy system oceniania z geografii został opracowany na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. poz. 843 oraz z 2016 r. poz. 1278), Wewnętrznego Systemu Oceniania Szkoły Podstawowej nr 3 im. Bronisława Malinowskiego w Działdowie i jest zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego w szkole podstawowej przedmiotu geografia dla II etapu edukacyjnego oraz Programem nauczania geografii dla szkoły podstawowej PLANETA NOVA autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic, Wydawnictwo Nowa Era.

Przedmiotowy system oceniania uwzględnia:

1. Cele kształcenia – wymagania ogólne.
2. Kontrakt między nauczycielem a uczniem.
3. Kryteria ocen zawierające wymagania na daną ocenę.
4. Narzędzia pomiaru osiągnięć uczniów.
5. Sposób ustalania oceny śródrocznej i końcoworocznej.
6. Sposoby informowania o osiągnięciach i postępach uczniów.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

I. Wiedza geograficzna.

1. Opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i zachodzących w nim procesów.
2. Poznanie wybranych krajobrazów Polski i świata, ich głównych cech i składników.
3. Poznanie głównych cech środowiska geograficznego Polski, własnego regionu oraz najbliższego otoczenia – „małej ojczyzny”, a także wybranych krajów i regionów Europy oraz świata.
4. Poznanie zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz dostrzeganie potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody.
5. Rozumienie zróżnicowania przyrodniczego, społeczno–gospodarczego i kulturowego świata.
6. Identyfikowanie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno–gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku

geograficznym w skali lokalnej, regionalnej i globalnej.

7. Określanie prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka.

8. Integrowanie wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną i humanistyczną.

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce

1. Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, analizowanie pozyskanych danych i formułowanie wniosków na ich podstawie.

107

2. Korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, diagramów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.

3. Interpretowanie map różnej treści.

4. Określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego, formułowanie twierdzenia o prawidłowościach, dokonywanie uogólnień.

5. Ocenianie zjawisk i procesów społeczno-kulturowych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce i w różnych regionach świata.

6. Stawianie pytań, formułowanie hipotez oraz proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego.

7. Podejmowanie nowych wyzwań oraz racjonalnych działań prośrodowiskowych i społecznych.

8. Rozwijanie umiejętności percepcji przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.

9. Podejmowanie konstruktywnej współpracy i rozwijanie umiejętności komunikowania się z innymi.

10. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym.

III. Kształtowanie postaw

1. Rozpoznawanie swoich predyspozycji i talentów oraz rozwijanie pasji i zainteresowań geograficznych.

2. Łączenie racjonalności naukowej z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości.
3. Przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania.
4. Rozwijanie w sobie poczucia tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej.
5. Kształtowanie poczucia dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej).
6. Kształtowanie pozytywnych – emocjonalnych i duchowych – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią.
7. Rozwijanie zdolności percepcji najbliższego otoczenia i miejsca rozumianego jako „oswojona” najbliższa przestrzeń, której nadaje pozytywne znaczenia.
8. Rozwijanie postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski.
9. Przełamywanie stereotypów i kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.

UMOWA – KONTRAKT Z UCZNIAMI

1. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe. Są zapowiadane nie później niż tydzień przed ich przeprowadzeniem i omówiony jest ich zakres. Nieobecność na sprawdzianie lub pracy klasowej może być usprawiedliwiona chorobą ucznia i potwierdzona przez lekarza lub rodziców/prawnych opiekunów; Prace pisemne są archiwizowane przez rok. Rodzice mają prawo wglądu podczas wywiadówek i godziny do dyspozycji dla rodziców i uczniów.
2. Praca kontrolna jest poprzedzona co najmniej jedną lekcją powtórzeniową.
3. Jeżeli praca klasowa lub sprawdzian, test nie odbędą się w terminie ustalonym przez nauczyciela, z przyczyn niezależnych od nauczyciela lub klasy, wówczas nauczyciel w porozumieniu z klasą ustala nowy termin.

4. Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową, sprawdzian lub test z przyczyn losowych, powinien ją napisać w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły.
  5. Kartkówki – są obowiązkowe, mogą, ale nie muszą być zapowiedziane i nie podlegają poprawie. Zakres treści tych sprawdzianów obejmuje trzy ostatnie tematy lekcyjne.
  7. Każdy uczeń ma prawo prosić nauczyciela o dodatkowe wyjaśnienie niezrozumiałego tematu lekcji i do dodatkowej pracy domowej.
  8. Uczeń może poprawić słabą ocenę – niedostateczną lub dopuszczającą i dostateczną z pracy klasowej - dwa razy w semestrze, w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- UWAGA!!! Prawa do poprawy słabej oceny z pracy klasowej nie ma uczeń, który ściągał.**
9. Nie ocenia się ucznia po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności.
  10. Uczeń ma prawo, ale i obowiązek zgłoszenia nieprzygotowania się do lekcji /należy rozumieć zarówno przygotowanie ustne, brak pracy domowej, jak i brak zeszytu przedmiotowego/. Ma prawo zgłosić nieprzygotowanie 2 razy w półroczu na początku każdych zajęć. Trzecie i kolejne nieprzygotowanie do lekcji pozwala nauczycielowi postawić ocenę niedostateczną. Próba oszukania nauczyciela upoważnia go do postawienia uczniowi oceny niedostatecznej.
  11. Jeżeli uczeń będzie nieobecny na lekcji, jest zobowiązany do samodzielnego uzupełnienia braków /notatki lekcyjnej i zadanej pracy domowej/.
  12. Obowiązkiem ucznia jest systematyczne, czytelne i estetyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego – zapisywanie w nim notatek i prac domowych.
  13. Uczeń za pracę na zajęciach lekcyjnych otrzymuje „plusy”. Pięć „plusów” jest równoznaczna z oceną celującą.
  14. Uczeń ma obowiązek systematycznie pracować na lekcjach i w domu /ma obowiązek przeczytania danego tematu lekcji z podręcznika/.
  15. Uczeń na koniec półrocza i koniec roku szkolnego ma możliwość pytania „na wyższą ocenę” – poprawę oceny. Jednak na swoją ocenę uczeń pracuje całe półrocze lub cały rok.
  16. Oceny śródroczne wystawia nauczyciel w terminie ustalonym przez dyrekcję szkoły.
  17. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% zajęć lekcyjnych nie może być klasyfikowany z przedmiotu.
  18. O planowanej ocenie niedostatecznej uczeń zostaje powiadomiony na miesiąc przed planowanym posiedzeniem rady pedagogicznej i ma prawo poprawić ocenę w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
  19. W trakcie trwania **nauki zdalnej:**
    - a. uczeń komunikuje się z nauczycielem za pomocą portalu Librus lub TEAMS

- b. odbiera materiały do lekcji i zlecone zadania
- c. informacje o terminie i zakresie zleconego zadania nauczyciel umieszcza w zakładce: „zadania domowe” w dzienniku elektronicznym lub odpowiednim do tego miejscu w TEAMS
- d. ocenie podlegają formy pisemne: karty pracy oraz ustne: aktywność na zajęciach
- e. uczeń odsyła wszystkie zlecone przez nauczyciela prace przez zakładkę „zadania domowe” lub odpowiednim do tego miejscu w TEAMS
- f. otrzymuje od nauczyciela informację zwrotną w postaci komentarza do oceny bądź wiadomości elektronicznej w dzienniku lub odpowiednim do tego miejscu w TEAMS

KRYTERIA OCENY Z GEOGRAFII

Normy wymagań na poszczególne oceny szkolne znajdują się w załączniku.

NARZĘDZIA POMIARU OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Pomiar osiągnięć uczniów odbywa się za pomocą następujących narzędzi:

prac klasowych, sprawdzianów, testów; krótkich sprawdzianów „kartkówek”, odpowiedzi ustnych, prac domowych, prezentacji multimedialnych, projektów, przygotowania się do lekcji, aktywności w czasie lekcji, pracy w grupach lub pracy samodzielnej, pracy z mapą.

2. Stosowane metody:

- Pogadanka,
- rozmowa nauczająca,
- praca z tekstem, mapą,
- praca z materiałami multimedialnymi (prezentacje multimedialne) i zasobami internetowymi,
- projekty edukacyjne,
- wizyty w centrach dydaktycznych i naukowych.

SPOSÓB USTALANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I KOŃCOWOROCZNEJ

Ocenianie będzie się odbywać w oparciu o skalę obowiązującą w polskim systemie oświaty.

Ocenianie jest jawne.

Obszary oceniane w ciągu półrocza:

1. Prace klasowe , testy i krótkie sprawdziany „kartkówki”

Punkty uzyskane z prac klasowych i sprawdzianów będą przeliczane na oceny według poniższej skali:

100% - 98%	celujący
97% - 88%	bardzo dobry
87% - 69%	dobry
68% - 50%	dostateczny

49% - 30% dopuszczający

29% - 0% niedostateczny

2. Kryteria wystawiania oceny śródrocznej i rocznej według średniej ważonej opisane są w ocenianiu wewnątrzszkolnym.

Formy badania uczniów w zakresie wiedzy i umiejętności mają następujące wagi:

Kategoria oceny	Waga oceny
<ul style="list-style-type: none"> • praca klasowa, test (obejmujący cały dział) • konkursy na szczeblu powiatowym, rejonowym, regionalnym, wojewódzkim, ogólnopolskim (I, II, III miejsce, tytuł laureata, finalisty w tym wyróżnienia lub tytuł równoważny)	3
<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzian wiadomości, • kartkówka • odpowiedź ustna • czytanie ze zrozumieniem • opowiadanie ustne • projekt/makieta/gazetka ścienna • referat, prezentacja multimedialna • zadania praktyczne	2
<ul style="list-style-type: none"> • aktywność/praca na lekcji • pisemna praca na lekcji (np.: karta pracy, ćwiczenia, zadania) • udział w konkursie • praca w grupie/zespole • praca domowa • plakat • zadanie dodatkowe (np. gazetka ścienna, plakat) • praca na lekcji • zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń • przygotowanie do zajęć	1

Nauczyciel wpisuje do dziennika ocenę w kolorze odpowiadającym jej wadze:

- Waga 3 – kolor czerwony
- Waga 2 – kolor zielony
- Waga 1 – kolor czarny

Nauczyciel może ocenić inną formę aktywności (nieokreśloną w tabeli), wówczas ma obowiązek poinformować uczniów o jej wadze.

Uczeń, po uzgodnieniu z nauczycielem, ma prawo do wykorzystywania różnych form aktywności w celu poprawienia oceny.

Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową, nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym jako „nb”, przy czym „nb” nie jest oceną, jedynie informacją dla nauczyciela i rodzica o nieobecności ucznia na sprawdzianie, a po napisaniu przez ucznia zaległej pracy klasowej, w miejscu "nb" nauczyciel wpisuje ocenę, jaką uzyskał uczeń.

Ocenę roczną wystawia się jako średnią ważoną ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia w całym roku szkolnym.

Nauczyciel ma prawo podwyższyć o jeden stopień ocenę uczniowi, który mimo nieuzyskania odpowiedniej średniej ważonej, osiąga wyniki na miarę swoich możliwości intelektualnych, wykazuje wzorową postawę oraz wypełnia wszystkie obowiązki ucznia. Ocenę celującą, mimo nieuzyskania odpowiedniej średniej ważonej, może otrzymać także uczeń, który uzyska średnią ocen co najmniej 5,00 oraz osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

3. Średniej ważonej przyporządkowuje się następujące oceny:

średnia ważona	stopień
0 – 1,69	niedostateczny
1,70 – 2,69	dopuszczający
2,70 – 3,69	dostateczny
3,70 – 4,69	dobry
4,70 – 5,69	bardzo dobry
5,70 – 6,00	celujący

4. Nauczyciel przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej ma prawo podwyższyć o jeden stopień ocenę uczniowi, który nie uzyskał odpowiedniej średniej ważonej, uwzględniając między innymi:

- 1) warunki nauki ucznia w domu rodzinnym,
- 2) trudności ucznia wynikające z patologii rodziny,
- 3) stosunek ucznia do obowiązków szkolnych,
- 4) wysiłek ucznia wkładany w wywiązywanie się z obowiązków szkolnych,
- 5) stan zdrowia ucznia,
- 6) możliwości ucznia,
- 7) systematyczność uczenia,
- 8) sytuacje losowe w życiu ucznia

5. Ocenę celującą, mimo nieuzyskania odpowiedniej średniej ważonej, może otrzymać także uczeń, który uzyska średnią ocen co najmniej 5,00 oraz osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym), krajowym albo międzynarodowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

6. Wymagania edukacyjne i kryteria ocen dostosowane wobec ucznia posiadającego opinie z PP-P:

W przypadkach uczniów z dysfunkcjami, uwzględnia się możliwość odstąpienia od ustalonych wytycznych zarówno, co do formy prezentacji wyuczonych treści, jak również czasu ich eksponowania. Takie odstępstwo nie zwalnia ucznia od obowiązku opanowania przez ucznia treści podstawowych a więc minimum określonych w planach wynikowych dla poszczególnych klas.

W zależności od stwierdzonych dysfunkcji wymagania edukacyjne dopasowane są do możliwości edukacyjnych ucznia na podstawie opinii lub orzeczenia z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, zaleceń pedagoga szkolnego oraz obserwacji własnej ucznia.

SPOSOBY INFORMOWANIA O OSIĄGNIĘCIACH I POSTĘPACH UCZNIÓW

- ustne uzasadnienie oceny;
- informacja zwrotna dla rodziców;
- udostępnienie uczniom i rodzicom prac klasowych;
- korespondencja nauczyciel – rodzic;
- e-dziennik;
- świadectwo szkolne.